

Alueiden komitean lausunto aiheista "Ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalainen viitekehys ja ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten ja arvosanojen eurooppalainen siirtojärjestelmä"

(2008/C 325/07)

ALUEIDEN KOMITEA

- yhtyy käsitykseen siitä, että EU:ssa vallitsee laaja yksimielisyys tarpeesta ajanmukaistaa ja kehittää ammatillista koulutusta Euroopassa. Keskeinen osa kyseistä tavoitetta on ammatillisen koulutuksen laadunvarmistus.
- katsoo, että eri jäsenvaltioissa saatujen oppimistulosten tunnustamisessa esiintyvät vaikeudet ovat kuitenkin jarruttaneet liikkuvuutta EU:ssa ja haittaavat todellisten kokemusten hankkimista elinikäisestä oppimisesta.
- korostaa, että monissa jäsenvaltioissa vastuu ammatillisesta koulutuksesta on alue- ja paikallistasolla.
- suhtautuu myönteisesti komission kahteen suositukseen, sillä niissä pyritään löytämään ratkaisuja niihin yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin haasteisiin, joita kansainvälistyvä, osaamiseen perustuva maailmantalous asettaa. Niiden tavoitteena on myös lisätä liikkuvuutta Euroopan unionissa sekä edistää taitojen vaihtoa. AK pitää sen vuoksi tähdellisenä, että kehitetään kansalaisille tärkeitä aloja sekä niitä toimia, jotka ovat alueiden ja kuntien vastuulla.
- toteaa, että laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehyksen ensisijaisia käyttäjiä ovat koulutuksen laadunvarmistuksesta ja parantamisesta vastaavat kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset.
- kehottaa kutsumaan toimivaltaiset alue- ja paikallisviranomaiset osallisiksi toimintaan, kun jäsenvaltioiden tai alueiden tutkintoviitekehykset liitetään opintosuoritusten ja arvosanojen eurooppalaiseen siirtojärjestelmään (ECVET).
- korostaa, että järjestelmän todellisen onnistumisen mitta on sen täytäntöönpano ja käyttöönotto. Alue- ja paikallisviranomaiset ovat hyödyllisiä kumppaneita, jotka voivat edistää järjestelmää verkostojensa välityksellä ja auttaa tekemään ECVET:stä luotettavan ja käyttökelpoisen.

Esittelijä: Kent JOHANSSON (SE, ALDE), Länsi-Götanmaan aluehallituksen jäsen

Viiteasiakirjat

Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehyksen perustamisesta

KOM(2008) 179 lopullinen — 2008/0069 COD

Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten ja arvosanojen eurooppalaisen siirtojärjestelmän (ECVET) perustamisesta

KOM(2008) 180 lopullinen — 2008/0070 COD

POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

- toteaa, että ammatillisella koulutuksella on keskeinen merkitys pyrittäessä Lissabonin strategian tavoitteisiin, joita ovat talouskasvu sekä kilpailukyvyyn ja sosiaalisen osallisuuden lisääminen. Koulutus, taitojen kehittäminen ja elinikäinen oppiminen kuuluvat AK:n keskeisiin poliittisiin tavoitteisiin.
- katsoo, että eri jäsenvaltioissa saatujen oppimistulosten tunnustamisessa esiintyvät vaikeudet ovat kuitenkin jarruttaneet liikkuvuutta EU:ssa ja haittaavat todellisten kokemusten hankkimista elinikäisestä oppimisesta.
- yhtyy käsitykseen siitä, että EU:ssa vallitsee laaja yksimielisyys tarpeesta ajanmukaistaa ja kehittää ammatillista koulutusta Euroopassa. Keskeinen osa kyseistä tavoitetta on ammatillisen koulutuksen laadunvarmistus.
- korostaa, että monissa jäsenvaltioissa vastuu ammatillisesta koulutuksesta on alue- ja paikallistasolla. Ammatillista koulutusta rahoitetaan monista eri lähteistä, vaikkakin useimmissa jäsenvaltioissa rahoituksesta vastaa valtio sekä valtakunnallisella että aluetasolla. Alueellisen ja paikallisen rahoituksen osuus on kuitenkin suuri.
- ottaa käsillä olevassa lausunnossa kantaa kahteen tiedonantoon, jotka käsittelevät eurooppalaista yhteistyötä ammatillisen koulutuksen alalla. Komitea suhtautuu molempiin tiedonantoihin myönteisesti. Ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalaista viitekehystä (*European Quality Assurance Framework for Vocational Education and Training*, EQAF) koskeva kuulemisprosessi on vielä alkuvaiheessa, kun taas ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten ja arvosanojen eurooppalaista siirtojärjestelmää (*European Credit System for Vocational Education and Training*, ECVET) koskeva prosessi on edennyt jo pidemmälle. Tämän vuoksi on tärkeää ja toivottavaa jatkaa kuulemisprosessia.
- suhtautuu myönteisesti komission kahteen suositukseen, sillä niissä pyritään löytämään ratkaisuja niihin yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin haasteisiin, joita meitä ympäröivä kansainvälistyvä, osaamiseen perustuva maailmantalous asettaa. Niiden tavoitteena on myös lisätä liikkuvuutta Euroopan unionissa sekä edistää taitojen vaihtoa. AK pitää sen vuoksi tähdellisenä, että kehitetään kansalaisille tärkeitä aloja sekä niitä toimia, jotka ovat alueiden ja kuntien vastuulla.
- toteaa, että ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten ja arvosanojen eurooppalainen siirtojärjestelmä (ECVET) on väline, jonka avulla tutkinnot voidaan esittää oppimistulosityksiköinä ja niihin liittyvinä pisteinä, mikä mahdollistaa oppimistulosten siirron ja keräämisen. Järjestelmän tarkoituksena on tarjota yhteiset menetelmäpuitteet, joilla helpotetaan oppimistuloksista myönnettyjen opintosuoritusten siirtoa yhdestä tutkintojärjestelmästä tai oppimispolusta toiseen.
- toteaa, että laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehyksen ensisijaisia käyttäjiä ovat koulutuksen laadunvarmistuksesta ja parantamisesta vastaavat kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset. ECVET:stä poiketen viitekehyksen tarkoituksena on avoimuuden ja johdonmukaisuuden lisääminen ammatillista koulutusta koskevan politiikan kehittämisessä.
- on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että ECVET:n ja EQAF:n täytäntöönpanoon osallistuminen tulee olla vapaaehtoista, mutta korostaa, että järjestelmän hallinnolle on luotava puitteet ja suuntaviivat. Käyttäjryhmiin (ECVET-käyttäjryhmä ja ENQAVET) tulee kuulua myös edustajia, joilla on alue- ja paikallistason suora valtuutus. Samoin myös yksityissektorin ja työmarkkinaosapuolien tulee olla edustettuina.
- korostaa, että riippumatta siitä, osallistuuko yksittäinen valtio ECVET:n ja/tai EQAF:n täytäntöönpanoon vai ei, alueilla, joilla on perustuslain tai valtiosäännön mukaan vastuu koulutusjärjestelmästä, tulee olla suora pääsy niihin yhteisiin foorumeihin, joilla järjestelmiä kehitetään.
- korostaa, että tulevassa kehittämistoiminnassa on tärkeää ja keskeistä löytää toimiva tasapaino, jossa otetaan huomioon yhtäältä pyrkimys lisätä kansalaisten liikkuvuutta parantamalla opintosuoritustajärjestelmien siirrettävyyttä ja toiminnan laatua sekä toisaalta tarve kehittää niiden koulutusjärjestelmien monipuolisuutta, jotka ovat jäsenvaltioissa alueiden ja kuntien vastuulla.
- painottaa, että ECVET ja EQAF ovat osa koulutusalan aloitteiden suurempaa kokonaisuutta, johon sisältyvät myös eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmä (ECTS), Europass-järjestelmä, liikkuvuutta koskeva eurooppalainen laatuperuskirja (EQCM), epävirallisen oppimisen määrittämistä ja validointia koskevat Euroopan laajuiset periaatteet sekä eurooppalainen tutkintojen viitekehys elinikäisen oppimisen edistämiseksi (EQF).

13. on korostanut aiemmissä lausunnoissaan, että työpaikan koko ajan muuttuvat vaatimukset, joita ovat mm. työn uudet järjestelyt ja sopeutuminen uuteen teknologiaan, edellyttävät työvoiman jatkuvaa kouluttamista. Ammatillinen koulutus voi elinikäisen oppimisen lähestymistavan mukaisesti osoittautua keskeiseksi välineeksi kehitettäessä koulutettua työvoimaa, joka on kestävä taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen avaintekijä⁽¹⁾. Nykyistä työvoimaa on hyödynnettävä entistä tehokkaammin, etenkin kun otetaan huomioon väestönkehitys.

14. painottaa, että järjestelmien testaamiseen ja edelleen kehittämiseen tarvitaan erityisrahoitusta.

Ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten ja arvosanojen eurooppalainen siirtojärjestelmä (ECVET)

15. toteaa, että rajatylittävällä opiskelulla ja ammattitoiminnalla on Euroopassa pitkät perinteet. Sillä on ollut erittäin suuri merkitys käsiteollisuuden, teollisuustoiminnan, kaupan ja yritystoiminnan kehitykselle, ja se on tarjonnut perustan paikalliselle, alueelliselle ja valtioiden hyvinvointikehitykselle.

16. uskoo, että rajatylittävän opiskelun ja ammattitoiminnan merkitys kasvaa hyvin suureksi pitkälle globalisoituneessa taloudessa. Tällaista liikkuvuutta opiskelussa ja ammattitoiminnassa on tuettava ajanmukaisin välinein. AK pitää ECVET:tä tällaisena välineenä.

17. katsoo, että pätevyystarpeiden määrittely tapahtuu yhä enemmän aluetasolla. Alueiden komitea on korostanut, että alueellinen ja paikallinen kehitys perustuu tietenkin erilaisiin edellytyksiin ja lähtökohtiin. Se ei kuitenkaan missään tapauksessa ole muusta maailmasta riippumatonta. Alueilla ja yhteisöissä tarvitaan toimintaa uusilla tuotannonaloilla sitä mukaa, kun vanhat työpaikat katoavat. Näin voidaan välttää kasvun pysähtyminen, esimerkiksi työttömyydestä johtuva sosiaalinen syrjäytyminen, sairauslomien suuri määrä ja moni ennenaikainen ja ei-toivottu siirtyminen pois työmarkkinoilta⁽²⁾.

18. korostaa, että pitkälle menevästä joustavuudesta yhdistetyn luotettavan sosiaaliturvan, siten kuin yhteisiä joustoturvaperiaatteita käsittelevässä komission tiedonannossa esitetään⁽³⁾, on tultava Euroopan työelämän tunnusomainen piirre.

19. on jo aiemmin ilmaissut yhtyvän Euroopan komission näkemykseen, jonka mukaan kansalliset ja eurooppalaiset tutkintojen viitekehykset helpottavat eri yhteyksissä tapahtuvan oppimisen todentamista⁽⁴⁾.

20. on todennut suhtautuvansa myönteisesti Euroopan komission ehdottamaan tutkintojen viitekehykseen (*European qualification framework*, EQF) ja kannattavansa sen kahta päämäärää, jotka ovat tutkintojen avoimuuden lisääminen ja liikkuvuuden edistäminen Euroopan unionissa.

⁽¹⁾ CdR 226/98 fin.

⁽²⁾ Alueiden komitean 14. kesäkuuta 2006 antama lausunto aiheesta "Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista".

⁽³⁾ Ks. AK:n lausunto CdR 274/2007 komission asiakirjasta KOM(2007) 359 lopullinen.

⁽⁴⁾ CdR 335/2006 fin.

21. kehottaa tutkintojen viitekehyksen yhteydessä esittämänsä pyynnön tapaan kutsumaan toimivaltaiset alue- ja paikallisviranomaiset osallisiksi toimintaan, kun jäsenvaltioiden tai alueiden tutkintoviitekehykset liitetään opintosuoritusten ja arvosanojen eurooppalaiseen siirtojärjestelmään.

22. vahvistaa Euroopan komission näkemyksen, jonka mukaan ECVET-järjestelmän tulee olla kulttuurisesti ja teknisesti mukautettu vastaamaan alueellisia vaatimuksia, ja muistuttaa, että alueviranomaiset osallistuvat usein itse tutkintojärjestelmien ja elinikäisen oppimisen määrittelyyn, kehittämiseen ja täytäntöönpanoon virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen aloilla.

23. korostaa, että kun asiaa tarkastellaan elinikäisen oppimisen näkökulmasta, suuri osa ammatillisesta koulutuksesta tapahtuu osaamisintensiivisissä yrityksissä tai yritysverkoissa ja yhä useammin yli valtioiden rajojen.

24. toteaa, että tänä päivänä on olemassa myös hyviä esimerkkejä ammatilliseen koulutukseen liittyvästä eri maiden toimialajärjestöjen ja alueiden välisestä yhteistyöstä, johon sisältyy myös yhteinen suunnittelu ja vastavuoroinen tunnustaminen⁽⁵⁾. Tällaisia aloitteita on tuettava ja hyödynnettävä.

25. painottaa, että tunnustamisjärjestelmään tulee osallistua erilaisia, ei pelkästään julkisia vaan myös yksityisiä toimijoita, yrityksiä ja työmarkkinaosapuolia.

26. suhtautuu myönteisesti ehdotukseen perustaa ECVET-järjestelmän käyttäjien ryhmä, joka päivittää ja koordinoi prosessia. Komitea tähdentää kuitenkin, että käyttäjien ryhmään tulee kuulua jäsenenä myös alue- ja paikallisviranomaisia, paikallisia yrityksiä ja työmarkkinaosapuolia, jotta niillä on suora yhteys ECVET-järjestelmään. Samalla on noudatettava kansallisia sääntöjä ja säännöksiä.

27. korostaa, että alue- ja paikallisviranomaiset ovat usein se taho, joka pystyy toteuttamaan ammatillista koulutusta koskevia tehokkaita käytännön toimia.

28. toteaa, että ECVET on yksikköperusteinen opintosuoritusjärjestelmä, jonka avulla voidaan mitata ja vertailla oppimisaavutuksia ja siirtää niitä oppilaitoksesta toiseen.

29. pitää myönteisenä, että järjestelmä on yhteensopiva kaikkien tutkintojärjestelmien kanssa, erityisesti yliopisto-opiskelijoiden liikkuvuutta Euroopassa ja sen ulkopuolella tukevan ja helpottavan eurooppalaisen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmän kanssa.

30. korostaa kuitenkin, että järjestelmän todellisen onnistumisen mitta on sen täytäntöönpano ja käyttöönotto. Alue- ja paikallisviranomaiset ovat hyödyllisiä kumppaneita, jotka voivat edistää järjestelmää verkostojensa välityksellä ja auttaa tekemään ECVET:stä luotettavan ja käyttökelpoisen.

31. katsoo, että ECVET:n tehokas hyödyntäminen edellyttää, että järjestelmän toimivuudesta käytännössä on saatavilla konkreettisia esimerkkejä sen jälkeen, kun se on otettu käyttöön. Siten kannustetaan yhä useampia tahoja hyödyntämään ECVET:n tarjoamia mahdollisuuksia.

⁽⁵⁾ Esimerkkinä voidaan mainita eurooppalainen kuorma-autojen huoltokoulutus www.anfa-auto.fr

Ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalainen viitekehys (EQAF)

32. toteaa, että ammatillisen koulutuksen yhteiskunnallistaloudellisen tehokkuuden parantamiseen vaikuttaa ratkaisevasti se, miten hyvin ammatillinen koulutus saadaan vastaamaan osaamisyhteiskunnan jatkuvasti muuttuvien työmarkkinoiden tarpeita erityisesti parantamalla sellaisen korkeasti koulutetun työvoiman saatavuutta, joka pystyy vastaamaan maailmanlaajutumisen haasteeseen.

33. painottaa, että koulutusjärjestelmiä ei pidä kehittää erillään paikallisesta tai alueellisesta yritys- ja innovointiympäristöstä ja sosiaalisesta ympäristöstä, kuten toisinaan tapahtuu, sillä yksittäisen alueen kasvu, kilpailukyky ja työllisyysnäkyvät riippuvat yhä enemmän sen nykyisen ja tulevan työvoiman taidoista sekä siitä, millä tavoin ammatillisella koulutuksella ja uudelleen-koulutuksella edistetään kyseisten taitojen jatkuvaa täydentämistä ja kehittämistä.

34. korostaa sen vuoksi olevan olennaisen tärkeää, että laadunvarmistuksen eurooppalainen viitekehys kytketään paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin, ja katsoo, että ammatillisten koulutuskeskusten hyväksyminen on toteutettava osana prosessia.

35. katsoo laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehysten tuottavan lisäarvoa vietäessä koulutuspolitiikkaa eteenpäin koko EU:ssa ja erityisesti edistettäessä vastavaroista oppimista, liikkuvuutta ja parhaiden käytänteiden vaihtoa.

36. suhtautuu myönteisesti EQAF:n laadunparantamissyklejä koskeviin järjestelyihin ja korostaa, että laatuindikaattoreita ei tule pitää suuntaviivoina vaan ne tulee nähdä viitekohtina, joita voidaan kehittää jatkuvasti eri tavoin esimerkiksi kahden- tai monenvälisissä yhteyksissä.

37. korostaa, että EQAF:n ei pidä jäädä pelkäksi tilastojärjestelmäksi tai jonkinlaiseksi valvontavälineeksi vaan se tulee nähdä toimivana jatkuvan laadunkehittämisen välineenä, jota eri toimijat ja sidosryhmät eri tasoilla voivat käyttää.

38. on sitä mieltä, että viitekehysten käyttöä ei pidä rajoittaa pelkästään valtiotasoon, vaan että vastaavanlaisia prosesseja tulee kehittää myös paikallis- ja aluetasolla. Tämän on oltava mahdollista myös virallisten koulutusjärjestelmien ulkopuolisissa oppimisjärjestelmissä, jotta myös niitä voidaan jatkuvasti parantaa ja kehittää.

39. katsoo, että viitekehys on laadittava harkiten ja että on pohdittava, kuinka yksityiskohtainen sen pitäisi olla sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Komitea katsoo, että indikaattoreita ei saa laatia niin yksityiskohtaisiksi, että viitekehysten toteuttaminen ja seuranta johtaa koulutusjärjestelmän epäsuoraan ohjaukseen.

40. korostaa, että komission ehdottamat viiteindikaattorit
- tulee mieltää ”työkaluiksi”, joiden avulla pyritään edistämään ammattikoulutusjärjestelmien arviointia ja laatua kansallisten lainsäädäntöjen ja menettelyjen mukaisesti
  - eivät tuo mukanaan uusia normeja, vaan niillä on tarkoitus tukea jäsenvaltioiden toimia lähestymistapojen monimuotoisuutta vaalien
  - ovat sovellettavissa vapaaehtois pohjalta ja yksinomaan suuntaa-antavasti, minkä johdosta niitä ei tule käyttää Euroopan erilaisten kansallisten järjestelmien laadun ja tehokkuuden vertailuun.

Näin ollen järjestelmän vahvuutena olisi, että eri käyttäjät voivat itse valita ne viiteindikaattorit, joiden ne katsovat parhaiten vastaavan oman laadunvarmistusjärjestelmänsä tarpeita.

41. painottaa, että alue- ja paikallisulottuvuutta on vahvistettava erityisesti tukemalla alan paikallisia ja alueellisia verkkoja. Komitea pitää valitettavana, että suosituksessa ei riittävän yksiselitteisesti tunnusteta alue- ja paikallisviranomaisten osallistumisen merkitystä.

42. kehottaa vahvistamaan alue- ja paikallistason suoraa osallistumista ammatillisen koulutuksen eurooppalaiseen laadunvarmistusverkostoon (*European Network on Quality Assurance in VET, ENQAVET*). Laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehysten parissa toimivia eri alueita ja yrityksiä on kannustettava verkostoitumiseen ja niiden muodostamia verkkoja on tuettava.

43. ehdottaa, että ammatillisia oppilaitoksia varten otetaan käyttöön korkeakouluihin jo sovellettavan vertailujärjestelmän kaltainen laatumerkintä.

44. katsoo, että ammatillisen koulutuksen kehittämisestä on huomattavaa etua sekä yksilöille että yhteiskunnalle. Yleisten taitotasojen nostaminen auttaa parantamaan talouden indikaattoreita, joita ovat tuottavuus- ja työttömyysluvut, sekä yhteiskunnallisia indikaattoreita, joita ovat mm. kansalaisosallistuminen, rikollisuus ja terveydenhuollon kustannukset.

45. katsoo, että ammatillisen koulutuksen avulla voidaan edistää sellaisten ryhmien sosiaalista osallisuutta, jotka ovat työmarkkinoilla muita epäedullisemmässä asemassa, kuten maahanmuuttajat ja ikääntyneet ihmiset sekä koulunkäyntinsä keskeyttäneet.

46. korostaa, että huomiota ei pidä kiinnittää pelkästään koulutusjärjestelmien piiriin kuuluviin ryhmiin, vaan on otettava huomioon myös yksilöt, joilla ei ole mahdollisuutta tai joiden on vaikea osallistua järjestelmiin tai jotka putoavat niiden ulkopuolelle.

Bryssel 8. lokakuuta 2008

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Luc VAN DEN BRANDE